

Mick Antoniw AS

Y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad

19 Gorffennaf 2022

Annwyl Mick

Yn dilyn y sesiwn dystiolaeth ar Fil yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru), 11 Gorffennaf 2022

Diolch am ymddangos gerbron y Pwyllgor ar 11 Gorffennaf a rhoi tystiolaeth ar Fil yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) (y Bil). Roedd ein trafodaethau ar y Bil cydgrynhoi cyntaf hwn yn gynhyrchiol a bydd yn helpu ein hystyriaeth ddilynol o'r Bil.

Mae nifer o faterion yr hoffem eu trafod ymhellach. Mae rhai materion hefyd na chawsom y cyfle i'w codi yn ystod y cyfarfod.

Byddwn yn ddiolchgar o gael eich ymatebion i'r cwestiynau yn yr Atodiad erbyn 17 Awst 2022 (mae cyfeiriadau at Gofnod y Trafodion ar gyfer y sesiwn dystiolaeth wedi'u darparu lle bo angen).

Rydym hefyd wedi bod yn ystyried y ffordd orau y gallwn, yn ystod ein hystyriaeth o'r Bil, godi unrhyw gwestiynau sy'n ymwneud yn benodol ag arddull drafftio a nodiadau'r Drafftwy'r sy'n cyd-fynd â'r Bil. Gofynnais ichi yn ystod ein cyfarfod a fyddech chi a'r drafftwy'r yn Swyddfa'r Cwnsleriaid Deddfwriaethol yn fodlon i'r drafftwy'r eu hunain siarad â ni pe bai angen. Fel y dywedais yn y cyfarfod, byddem, wrth gwrs, yn parchu ffiniau'r hyn sy'n briodol i'w ofyn gan swyddogion y llywodraeth. Hoffwn ddiolch ichi eto am eich ymateb cadarnhaol. Bydd y Clercod yn cysylltu â'r drafftwy'r i nodi dyddiad ac amser addas, os bydd angen.

A gaf i hefyd achub ar y cyfle i'ch gwahodd yn ffurfiol i'n cyfarfod ddydd Llun 14 Tachwedd (pm).

Bydd hwn yn gyfle inni drafod y materion sydd wedi codi gyda chi yn ystod ein hystyriaeth lawn o'r Bil, gan gynnwys unrhyw fater y mae'r rhanddeiliaid yn ei godi gyda ni.

Yn gywir

Huw Irranca-Davies

Huw Irranca-Davies

Cadeirydd

Atodiad

1. Yn ystod y sesiwn dystiolaeth gwnaethom ofyn ichi a oedd penderfyniadau wedi'u gwneud i eithrio deddfwriaeth berthnasol o'r ymarfer cydgrynhoi ac a oedd unrhyw eithriadau o'r fath oherwydd pryderon ynghylch cymhwysedd deddfwriaethol (Cofnod y Trafodion, paragraffau 14-22). Darparwyd rhai enghreifftiau gennych chi a'ch swyddogion - sef *Deddf Diogelu Llongdrylliadau 1973*, *Deddf Eglwysi ac Adeiladau Crefyddol Eraill Diangen 1969*, *Deddf Diogelu Gweddillion Milwrol 1986*, a *Deddf Henebion Hynafol ac Ardaloedd Archeolegol 1979*. Fel y trafodwyd yn ystod y sesiwn dystiolaeth, byddem yn ddiolchgar pe baech yn darparu manylion ynghylch y rhesymau llawn pam y mae darpariaethau yn y Deddfau hyn wedi'u heithrio o'r ymarfer cydgrynhoi, ynghyd â manylion am unrhyw ddeddfwriaeth berthnasol arall sydd wedi'i heithrio'n fwriadol o'r fersiwn o'r Bil a gyflwynwyd i'r Senedd.
2. Yn ystod y sesiwn, gofynnwyd ichi hefyd beth fyddai'n digwydd pe bai Llywodraeth y DU yn deddfu mewn maes cyfreithiol datganoledig sydd wedi'i gydgrynhoi. Awgrymwyd inni y byddai Llywodraeth Cymru yn disgwyl i Lywodraeth y DU ddiwygio'r gyfraith a'i wneud yn ddwyieithog (Cofnod y Trafodion, paragraffau 73-81). Awgrymwyd hefyd y gallai'r sefyllfa hon fod yn anodd lle mae Llywodraeth y DU yn paratoi deddf sy'n berthnasol i'r DU gyfan, er enghraifft, ar fater penodol ond nad yw Llywodraeth Cymru yn "gweld bod hynny'n debygol o ddigwydd." (Cofnod y Trafodion, paragraff 81). Byddwch yn gwybod bod sawl enghraifft wedi codi yn ystod y blynyddoedd diwethaf lle mae Llywodraeth y DU wedi ceisio deddfu ar sail y DU gyfan, gyda neu heb fewnbwn Llywodraeth Cymru neu gydsyniad y Senedd. O'r herwydd, byddem yn ddiolchgar pe byddech yn ystyried y mater hwn ymhellach ac yn cadarnhau'r canlynol:
 - a yw trafodaethau eisoes wedi dechrau gyda chymheiriaid perthnasol yn Llywodraeth y DU ynghylch rhaglen cydgrynhoi'r gyfraith Llywodraeth Cymru – a'r Bil hwn yn benodol – a disgwyliad Llywodraeth Cymru y bydd unrhyw gyfraith a gynigir gan Lywodraeth y DU mewn maes sydd wedi bod (neu sy'n cael ei gydgrynhoi) yn cael ei wneud yn ddwyieithog ac y bydd unrhyw welliannau gofynnol yn cael eu gwneud i gyfraith Cymru fel y'i cydgrynhoir;
 - sut y mae Llywodraeth Cymru yn ystyried y gallai sicrhau bod unrhyw welliannau a gynigir gan Lywodraeth y DU i gyfraith Cymru sydd wedi'u cydgrynhoi yn cael eu gwneud mewn ffordd a fydd yn diogelu'r cydgrynhoi;
 - a fydd Llywodraeth Cymru yn ystyried unrhyw effeithiau ar gydgrynhoi cyfraith Cymru mewn unrhyw drafodaeth a gaiff â Llywodraeth y DU ar ddarn perthnasol o ddeddfwriaeth a sut y byddai'n tynnu sylw'r Senedd at unrhyw effeithiau posibl o'r fath?

3. Gwnaethom hefyd ofyn a fyddech yn darparu rhagor o fanylion am eich cynlluniau ar gyfer cod cyfraith Cymru ar yr amgylchedd hanesyddol a nodwyd gennych y bydd y cod yn cynnwys y Ddeddf (os a phryd y caiff y Bil ei basio ac yna ei roi ar waith) ac unrhyw is-ddeddfwriaeth neu ddeddfwriaeth drydyddol oddi tano (Cofnod y Trafodion, paragraffau 92-95). A allwch gadarnhau ein dealltwriaeth o'r canlynol:
 - i bob pwrpas, bydd 'codau cyfraith Cymru' yn storfeydd cyfraith sy'n dechrau gyda'r un darn o ddeddfwriaeth sylfaenol sydd wedi'i chydgrynhoi, ac o fewn y storfa bydd unrhyw ddeddfwriaeth ddirprwyedig a wneir o ganlyniad i'r brif ddeddfwriaeth sylfaenol, ynghyd â'r holl ganllawiau perthnasol;
 - yn ymarferol, bydd gwelliannau yn y dyfodol, i bob pwrpas, yn cael eu gwneud i gyfraith benodol o fewn cod.
4. Pa drafodaethau yr ydych wedi'u cael gyda'r Archifau Gwladol ynghylch arddull deddfwriaeth fel codau ar legislation.gov.uk a'r angen i'w diweddarau'n gyflym?
5. Gwnaethom ofyn ichi ddarparu rhagor o fanylion am eich ffordd o feddwl o ran newidiadau i Reolau Sefydlog y Senedd er mwyn sicrhau bod Biliau a gwelliannau yn y dyfodol yn cael eu gwneud o fewn cod cyfraith Cymru. Gwnaethoch gadarnhau y byddai newidiadau o'r fath yn effeithio ar gynigion preifat Aelodau i gyflwyno Biliau i'r Senedd (Cofnod y Trafodion, paragraffau 96-98). O'r herwydd, gwnaethom ofyn a oeddech wedi ystyried ymgynghori'n uniongyrchol ag Aelodau'r meinciau cefn o'r Senedd a Grwpiau'r Pleidiau ynghylch eich cynigion, yn ogystal ag unrhyw waith casglu tystiolaeth y gallai'r Pwyllgor Busnes ei wneud ei hun. Byddem yn ddiolchgar pe baech yn rhoi eglurhad a chadarnhad o'ch bwriadau ar y mater hwn.
6. A oes unrhyw bwerau newydd wedi'u cynnwys yn y Bil sy'n rhoi pwerau i Weinidogion Cymru wneud newidiadau polisi?
7. Mae adran 209 o'r Bil yn ymwneud â rheoliadau y caniateir eu gwneud o dan y Bil, ar ôl ei ddeddfu. Mae adran 209(6) yn darparu ar gyfer israddio gweithdrefnau craffu – o gadarnhaol i negyddol - ar gyfer rheoliadau penodol sy'n ymwneud â chytundebau partneriaeth. A allwch egluro sut, yn eich barn chi, y mae hyn yn cyd-fynd â Rheol Sefydlog 26C.2(iv)?
8. A allwch egluro beth fu effaith **Deddf Dehongli 1978** a **Deddf Deddfwriaeth (Cymru) 2019** - y mae'r ddau yn berthnasol i gyfraith Cymru - ar y Bil?
9. Mae newidiadau wedi'u gwneud drwy'r Bil i gyd o ran lle mae Deddfau presennol yn defnyddio'r geiriau "expedient" ac "appropriate", ac mae'r rhan fwyaf o'r cyfeiriadau at yr hyn sy'n "expedient" neu'n "appropriate" wedi'u hepgor o'r Bil. Yn Nodiadau'r Drafftwy'r dywedir wrthym fod gan y ddau air yr un effaith, ac yn y rhan fwyaf o achosion nad ydynt yn ychwanegu dim at ofynion cyffredinol cyfraith weinyddol i awdurdodau cyhoeddus weithredu'n rhesymol. Rydym yn ymwybodol bod Biliau diwygio'r gyfraith diweddar a

gyflwynwyd i'r Senedd yn cynnwys y geiriau hyn. A allwch felly gynnig mwy o eglurder ac eglurhad ar y mater hwn.

10. Rydych wedi cydnabod y bydd angen i Wasanaethau Llysoedd a Thribiwnlysoedd EM wneud gwaith i ddiweddarau eu systemau i adlewyrchu'r ddeddfwriaeth newydd. Pa drafodaethau a gawsoch gyda Gwasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EM ac a yw'n cytuno y bydd newidiadau o'r fath yn cael eu gwneud fel rhan o'r busnes arferol?
11. Mae'r Bil yn gwneud newidiadau i bwerau dedfrydu Llysoedd Ynadon. Yn Nodiadau'r Drafftwy'r sy'n cyd-fynd â'r Bil rydych yn tynnu sylw at y ffaith bod adran 13 o'r *Adolygiad Barnwrol a Deddf Llysoedd 2022* yn diwygio ymhellach *Ddeddf Dedfrydu 2022* fel y gall yr Arglwydd Ganghellor newid y 'terfyn cymwys' o 12 mis i 6 mis ac yn ôl eto. Rydych yn nodi bod y cosbau am droseddau neillffordd wedi'u hailddatgan i adlewyrchu'r newidiadau hyn ar y ddealltwriaeth y bydd adran 13 yn dod i rym cyn y Bil hwn. Beth yw eich dealltwriaeth o ran pryd y daw adran 13 o'r Ddeddf honno i rym? Pa effaith a fydd ar y Bil os na fydd adran 13 mewn grym cyn y Bil hwn, a pha gamau y bydd angen ichi eu cymryd?
12. Yn y Memorandwm Esboniadol rydych yn nodi bod amrywiaeth o gyngor a chanllawiau yn cyd-fynd â'r ddeddfwriaeth bresennol, gan gynnwys **Nodyn Cyngor Technegol 24**.
 - A oes cynlluniau i ddiweddarau'r canllawiau hyn o ganlyniad i'r Bil hwn?
 - Pa gynnydd sydd wedi'i wneud gyda gwefan Cyfraith Cymru?
13. Nid yw'r Rheolau Sefydlog yn ei gwneud yn ofynnol i'r Senedd ystyried na chytuno ar benderfyniad ariannol ar gyfer Biliau cydgrynhoi. Amcangyfrifir mai cyfanswm y costau trosiannol ar gyfer y Bil yw tua £50,000, i'w lledaenu dros gyfnod gweithredu o dair blynedd. Mae'r ffigur hwnnw'n uwch na'r amcangyfrifon cost ar gyfer Biliau diwygio'r gyfraith eraill a gyflwynwyd i'r Senedd lle'r oedd angen penderfyniad ariannol, er enghraifft **Bil Indemniadau'r GIG (Cymru)**, lle'r oedd y costau amcangyfrifedig yn £30,000. Mae'n bwysig bod yr amcangyfrifon cost yn gywir, yn gadarn ac yn gyfiawnadwy. A allwch egluro sut y cyfrifwyd costau'r Bil, a darparu manylion am y costau trosiannol penodol dan sylw?
14. Mae paragraff 43 o'r Memorandwm Esboniadol yn nodi mai'r costau amcangyfrifedig fesul awdurdod lleol neu awdurdod Parc Cenedlaethol fydd tua £17,500, tua phedwar diwrnod o waith fesul awdurdod. Ar ba sail yr ydych wedi amcangyfrif y bydd yn bedwar diwrnod o waith i awdurdodau lleol a pharciau cenedlaethol roi'r ddeddfwriaeth ar waith ac a ymgynghorwyd â'r awdurdodau ynghylch yr amcangyfrifon o'r costau posibl?
15. A allwch egluro na fydd unrhyw gostau i berchnogion tir nac unigolion preifat?
16. Mae paragraff 44 o'r Memorandwm Esboniadol yn nodi y bydd y costau ar gyfer cyrff y trydydd sector a chymdeithasau amwynder yn fach iawn ac yn ôl pob tebyg tua un person am un diwrnod ond ni ddarperir unrhyw gostau gwirioneddol. A allwch egluro pam?

17. A allwch egluro a yw'r gost o £1,400 a amcangyfrifwyd ar gyfer cynnal gweithdai ymgysylltu ar gyfer swyddogion troseddau treftadaeth yn cynnwys y costau i Cadw a'r costau i heddluoedd?
18. Mae paragraffau 50 a 52 o'r Memorandwm Esboniadol yn nodi'r costau ar gyfer Ymddiriedolaethau Archaeolegol Cymru a Chomisiwn Brenhinol Henebion Cymru. Ar ba sail y cyfrifwyd y costau hyn ac a ymgynghorwyd â'r Ymddiriedolaethau a'r Comisiwn Brenhinol ar y costau hyn?

